

Etiske retningslinjer

Code of Conduct for Bjørn Haug AS og våre leverandører

Versjon 2 · Første versjon opprettet 27.05.2024 · Sist revidert 30.10.2026

Kontoret og lageret vårt på Skallestad, Nøtterøy.

Et ord fra oss

Bjørn Haug AS har levert kleshengere siden 1921. Vi er en familiebedrift, og vi vet at gode kundeforhold og leverandørforhold bygger på tillit over mange år. Mange av fabrikkene vi samarbeider med, har vi kjent i flere tiår.

Med tillit følger ansvar. Vi vil at produktene våre skal lages under trygge og anstendige forhold, med respekt for menneskene som lager dem og for miljøet rundt dem. Disse retningslinjene beskriver hva vi forventer av oss selv og av leverandørene våre, og hvordan vi følger det opp.

Vi ser på dette som et arbeid som aldri blir helt ferdig. Vi ønsker å bli bedre sammen med leverandørene våre, og vi setter pris på åpenhet når noe ikke er som det skal være.

Birte Bakken

Daglig leder, Bjørn Haug AS

1. Hensikt og omfang

Retningslinjene skal sikre at Bjørn Haug AS respekterer grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, tar hensyn til miljøet og driver forretning på en ærlig måte. De gjelder for:

- styret, ledelsen og alle ansatte i Bjørn Haug AS

- alle leverandører av varer og tjenester til Bjørn Haug AS
- leverandørens egne underleverandører. Leverandøren er ansvarlig for å videreformidle og følge opp kravene i sin egen leverandørkjede.

Retningslinjene bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, ILOs grunnleggende konvensjoner og prinsippene i åpenhetsloven. En oversikt over standardene står bakerst i dokumentet.

Der nasjonal lov og disse retningslinjene regulerer det samme forholdet, gjelder den regelen som gir best beskyttelse for arbeidstakere og miljø.

2. Ansvar og oppfølging

- **Styret:** Styret vedtar retningslinjene og går gjennom dem minst én gang i året.
- **Daglig leder:** Daglig leder har det overordnede ansvaret for at retningslinjene følges i det daglige.
- **Ansatte:** Alle ansatte skal kjenne retningslinjene og bidra til at de følges. Ansatte som har kontakt med leverandører, skal sørge for at leverandørene kjenner til og forstår dem.
- **Leverandører:** Leverandører skal kjenne til og følge retningslinjene, og skal ha systemer som gjør det mulig å følge dem opp.

Bjørn Haug AS, eller en tredjepart på våre vegne, kan gjennomføre dokumentkontroll eller revisjon på stedet for å vurdere hvordan leverandøren følger retningslinjene.

3. Arbeidsforhold og menneskerettigheter

Alle som arbeider for oss eller for leverandørene våre, skal behandles med verdighet og respekt.

Ingen diskriminering

Ingen skal forskjellsbehandles på grunn av etnisitet, hudfarge, kjønn, kjønnsidentitet, seksuell orientering, alder, funksjonsnedsettelse, religion, politisk syn, fagforeningsmedlemskap, nasjonal opprinnelse eller sivilstand. Dette gjelder ved ansettelse, lønn, opplæring, forfremmelse, disiplinærtiltak og oppsigelse. Arbeidstakere skal ikke pålegges medisinske tester som kan brukes til å diskriminere, for eksempel graviditets- eller HIV-tester, med mindre loven krever det eller det er nødvendig for sikkerheten.

Trakassering og rettferdig behandling

Arbeidsplassen skal være fri for trakassering, trusler og umenneskelig behandling. Det omfatter blant annet seksuell trakassering, psykisk og fysisk tvang og verbale overgrep.

Ingen tvangsarbeid eller menneskehandel

Alt arbeid skal være frivillig. Det er forbudt å bruke slavearbeid, tvangsarbeid, gjeldsarbeid eller fangearbeid, eller å delta i menneskehandel. Arbeidstakere skal kunne si opp med rimelig varsel. De skal ikke måtte levere fra seg pass, ID-papirer eller arbeidstillatelse, og de skal ikke betale gebyrer eller depositum for å få jobb. Mistanke om tvangsarbeid skal straks meldes til Bjørn Haug AS.

Ingen barnearbeid

Barnearbeid er forbudt. Ingen skal ansettes som er yngre enn 15 år, eller yngre enn lovens minstealder dersom den er høyere. Leverandøren skal dokumentere alderen til alle ansatte. Lovlige lærlingordninger og lett arbeid er tillatt når de følger ILO-konvensjon nr. 138.

Ansatte under 18 år skal ikke utføre farlig arbeid eller nattarbeid, og ikke arbeid som kan skade helse, sikkerhet eller utvikling. Dette gjelder også lærlinger.

Arbeidskontrakt og ansettelse

Alle arbeidstakere skal ha en skriftlig arbeidskontrakt som de forstår, og få en kopi av den. Kontrakten skal signeres senest én måned etter at arbeidsforholdet starter, og før oppstart dersom arbeidsforholdet varer kortere enn én måned eller gjelder innleid arbeidskraft. Vesentlige endringer skal avtales skriftlig. Nulltimerskontrakter skal ikke brukes.

Regler for disiplinærtiltak skal være skriftlige og kjent for de ansatte. Disiplinærtiltak skal aldri omfatte vold, trusler, offentlig ydmykelse, bøter eller lønnstrekk. Arbeidstakere har rett til å klage og til å søke bistand.

Organisasjonsfrihet

Arbeidstakere har rett til å danne og melde seg inn i fagforeninger etter eget valg, og til å forhandle kollektivt. Ingen skal straffes eller trakasseres for å bruke denne retten. Der loven begrenser organisasjonsfriheten, skal arbeidsgiver legge til rette for andre former for fri og uavhengig medvirkning.

Arbeidstid

Arbeidstiden skal følge nasjonal lov og tariffavtaler. Hos leverandørene skal arbeidsuken, inkludert overtid, ikke overstige 60 timer, unntatt i nødssituasjoner. Alle skal ha minst én fridag hver sjuende dag, og minst 30 minutters pause etter 4,5 timers arbeid, hvis ikke annet er avtalt med de ansattes representanter. Overtid skal være frivillig, og ingen skal straffes for å takke nei. For våre egne ansatte gjelder arbeidsmiljøloven.

Lønn og forsikring

Lønnen skal minst tilsvare lovens minstelønn eller tariffavtalt lønn, og bør over tid dekke grunnleggende behov. Lønn skal betales til avtalt tid og minst én gang i måneden, med en lønnsslipp som er lett å forstå. Overtid skal betales med lovpålagt tillegg. Lønnstrekk skal ikke brukes som straff. Arbeidstid og lønn skal registreres i et pålitelig system. Arbeidstakere som må arbeide borte fra hjemstedet, skal få dekket ekstra kostnader. Alle skal ha lovpålagt ferie og en ulykkesforsikring som dekker behandling ved arbeidsrelaterte skader og sykdom, og kompensasjon ved varig uførhet eller død.

4. Helse, miljø og sikkerhet

Et trygt arbeidsmiljø er grunnlaget for alt annet. Vi og leverandørene våre skal kartlegge risikoen på arbeidsplassen og sette inn tiltak for å redusere den.

- **Risiko og vern:** Farer skal fjernes der det er mulig. Ellers skal de sikres med tekniske løsninger, rutiner og verneutstyr. Verneutstyr og arbeidsklær skal være gratis, godkjente og vedlikeholdt.
- **Kjemikalier:** Kjemikalier skal lagres, merkes og brukes trygt. Sikkerhetsdatablad skal være tilgjengelige på de ansattes eget språk, og alle som håndterer kjemikalier, skal få dokumentert opplæring.
- **Brann og beredskap:** Det skal finnes beredskapsplaner, merkede rømningsveier, brannvarsling som kan utløses manuelt, slukkeutstyr og førstehjelpsutstyr. Evakueringsøvelser skal gjennomføres jevnlig og dokumenteres.
- **Avvik og ulykker:** Ulykker, nestenulykker og arbeidsrelatert sykdom skal registreres og følges opp. Dødsulykker hos leverandører skal straks meldes til Bjørn Haug AS og til myndighetene.
- **Ergonomi:** Tunge og ensformige oppgaver skal vurderes og belastningen reduseres.
- **Arbeidsplass og bolig:** Arbeidsplassen skal være ren og ha godt lys, ventilasjon og temperatur. De ansatte skal ha tilgang til toalett, rent drikkevann og spiserom. Eventuelle boliger skal være trygge og rene, ha rømningsveier og gi rimelig personlig plass.
- **Bygg og el-sikkerhet:** Bygninger, elektriske anlegg og gassanlegg skal være forsvarlig bygget og vedlikeholdt.

- **Medvirkning:** Ansatte skal få opplæring i helse og sikkerhet på et språk de forstår, og få mulighet til å komme med innspill. Ingen skal straffes for å si fra om farlige forhold, og alle har rett til å nekte farlig arbeid til forholdene er rettet.

En av de første kleshengerne fra Norsk Klæshengerfabrikk, starten på over 100 år i bransjen.

5. Miljø

Miljøhensyn er en del av hvordan vi driver. Bjørn Haug AS er medlem av Grønt Punkt Norge, og vi har startet arbeidet med å bli sertifisert som Miljøfyrtårn-bedrift. Vi forventer at leverandørene våre arbeider for å redusere miljøbelastningen fra produkter, produksjon og transport.

- **Kjemikalier i produkter:** Leverandører skal følge gjeldende regelverk for kjemikalier, blant annet REACH og RoHS, og dokumentere og melde fra om helse- og miljøfarlige stoffer i produktene.
- **Avfall:** Farlig og ikke-farlig avfall skal sorteres, oppbevares atskilt og leveres til godkjent mottak. Avfall skal ikke brennes eller deponeres på stedet, med mindre det gjelder energigjenvinning. Muligheter for å redusere, gjenbruke og gjenvinne avfall skal utnyttes.
- **Utslipp og tillatelser:** Utslipp til vann, luft og grunn skal overvåkes, begrenses og behandles slik lovverket krever. Nødvendige miljøtillatelser skal være på plass og holdes oppdatert. Alvorlige utslipp skal straks meldes til Bjørn Haug AS og myndighetene.
- **Energi og klima:** Vi og leverandørene våre skal bruke energi effektivt og redusere klimagassutslipp. Vi ønsker forslag fra leverandørene til mer energieffektive produkter og bruk av gjenvunnet materiale. Energi og klima blir i økende grad et kriterium når vi velger leverandør, ved siden av kvalitet, pris og leveringstid.
- **Natur og lokalsamfunn:** Det skal ikke drives virksomhet i vernede eller sårbare naturområder uten godkjent sertifisering. Rettighetene til lokalsamfunn og urfolk til land og eiendom skal respekteres, og avtaler om bruk av land skal bygge på fritt og informert forhåndssamtykke.

6. Forretningsetikk

- **Antikorrupsjon:** Vi aksepterer ingen form for korrupsjon, bestikkelser, utpressing, underslag eller dokumentforfalskning. Vi og leverandørene våre skal følge antikorrupsjonslovene i landene vi driver i, og konkurrere på en rettferdig måte.
- **Gaver:** Gaver og representasjon skal være lovlige, ha et klart forretningsformål, være åpne og ha en verdi og hyppighet som passer anledningen. Det er ikke lov å gi eller ta imot fordeler for å få eller beholde en avtale.
- **Interessekonflikter:** Leverandører skal unngå interessekonflikter, for eksempel nære personlige eller økonomiske bånd til ansatte hos oss, og si fra hvis slike forhold oppstår.

- **Konfliktmineraler:** Vi unngår mineraler som tinn, tantal, wolfram, gull og kobolt fra konfliktområder og høyrisikoområder slik OECD definerer dem. Leverandører skal kunne dokumentere hvor slike mineraler kommer fra.
- **Personvern og konfidensialitet:** Personopplysninger, forretningshemmeligheter og immaterielle rettigheter skal beskyttes og bare brukes til det de er ment for.
- **Samfunnsengasjement:** Vi ønsker å bidra positivt i lokalsamfunnet vårt, og oppfordrer leverandørene til å gjøre det samme.

7. Slik følger vi opp leverandørene

Vi vurderer jevnlig risikoen i leverandørkjeden vår, følger opp leverandørene og forbedrer egne rutiner. Arbeidet følger OECDs modell for aktsomhetsvurderinger. Vi forventer at leverandørene har et styringssystem som:

- kartlegger risiko for brudd på menneskerettigheter, arbeidsforhold, miljø og etikk
- har mål, tiltak og ansvarlige personer, og blir vurdert jevnlig
- dokumenterer hvordan kravene følges, også hos underleverandører
- gir de ansatte opplæring i retningslinjene og mulighet til å gi tilbakemeldinger
- retter avvik som blir funnet ved revisjon eller kontroll

Sertifiseringer som ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 og EMAS kan være nyttige verktøy, men er ikke et krav.

8. Varsling

Alle som opplever eller ser kritikkverdige forhold hos oss eller hos en leverandør, kan si fra. Det gjelder ansatte, arbeidstakere hos leverandører og andre. Varsler behandles fortrolig, og den som varsler i god tro, skal ikke utsettes for gjengjeldelse. Leverandører skal ha egne rutiner for varsling.

Kontakt for varsling og spørsmål

Bjørn Haug AS, v/daglig leder · E-post: birte@bjornhaug.no · Tlf. 33 29 99 90

Det er mulig å varsle anonymt.

Alle kan også be om informasjon om hvordan vi arbeider med menneskerettigheter og arbeidsforhold i leverandørkjeden. Henvendelser sendes til samme kontakt.

9. Brudd på retningslinjene

Hvis en leverandør ikke følger retningslinjene, vil vi først gå i dialog og avtale en skriftlig plan for forbedring med tidsfrister. Vi vil heller bidra til forbedring enn å avslutte samarbeidet, fordi det sjelden hjelper arbeidstakerne at vi trekker oss ut. Alvorlige brudd, eller manglende vilje til å rette opp, kan likevel føre til at samarbeidet avsluttes.

Internasjonale standarder

Retningslinjene bygger blant annet på FNs verdenserklæring om menneskerettighetene, FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, FNs kvinnediskrimineringskonvensjon og FNs barnekonvensjon, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv, og ILO-konvensjonene nr. 1, 14, 26, 29, 79, 87, 95, 98, 100, 105, 111, 131, 135, 138, 143, 154, 155, 158, 169, 175, 177, 181, 182, 183 og 187, samt ILO-anbefalingene nr. 146 og 164.